

**Απαντήσεις από τον Πρόεδρο της Ο.Κ.Ε.
στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος
της Βουλής των Ελλήνων
κατά τη συνεδρίαση με θέμα «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»**

1. Ποιες οι προτάσεις της ΟΚΕ για τη βελτίωση – στο βαθμό που απαιτείται - της περιβαλλοντικής νομοθεσίας; Κρίνετε ότι η ισχύουσα συμβάλλει προς την κατεύθυνση της υποστήριξης της ανάπτυξης;

Η περιβαλλοντική νομοθεσία όπως είναι γνωστό προκύπτει στο μεγαλύτερο μέρος της από Οδηγίες και Ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τις οποίες υποχρεούται να εναρμονιστεί η εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία. Αυτή τη στιγμή εκείνο το οποίο προέχει είναι η δημιουργία προϋποθέσεων τόσο για την έγκαιρη ενσωμάτωσή της στο ελληνικό δίκαιο, όσο και για την τήρησή της.

Η περιβαλλοντική νομοθεσία αυτή κάθε αυτή δεν δημιουργεί κωλύματα στην αναπτυξιακή διαδικασία, εκείνο όμως το οποίο θα πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστεί είναι η μη αποτελεσματική λειτουργία των αρμόδιων δομών που έχουν ορισθεί για την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας σε επίπεδο Κεντρικής, Περιφερειακής Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Η λειτουργία των δομών αυτών επιβάλλεται να ενισχυθεί από τεχνικής άποψης και να στελεχωθούν με επαρκές και εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις υπηρεσίες αδειοδότησης σε όλα τα επίπεδα, καθώς αυτές αποτελούν βασικό παράγοντα στην αναπτυξιακή διαδικασία. Ειδικότερα, επιβάλλεται να μειωθούν οι χρόνοι αδειοδότησης όχι σε βάρος της ποιότητας, αλλά μέσω της άρσης των γραφειοκρατικών εμποδίων και του κατακερματισμού των αρμοδιοτήτων.

Ένα σημαντικό εργαλείο αποτελεί η κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματική η τήρησή της και αυτό πρέπει να γίνει άμεσα.

2. Πώς διασφαλίζεται κατά την άποψη της ΟΚΕ η ισόρροπη προώθηση του δίπτυχου «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»;

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι βασικός στόχος της περιβαλλοντικής πολιτικής αποτελεί όχι απλώς η προστασία και διατήρηση του περιβάλλοντος, αλλά και η βέλτιστη αξιοποίηση της δομής και λειτουργίας του προς όφελος του ανθρώπου.

Η διαχείριση του περιβάλλοντος προϋποθέτει την αναγνώριση της δυναμικής λειτουργίας των οικοσυστημάτων και περιλαμβάνει την οργάνωση ρυθμίσεων ώστε να επιτευχθεί η διατήρηση σημαντικών χαρακτηριστικών τους και να ελεγχθεί η τροποποίησή τους προς μη επιθυμητές κατευθύνσεις.

Βασικό πυλώνα της ανάπτυξης και της απασχόλησης αποτελούν οι τομεακές πολιτικές όπως: βιομηχανία, ενέργεια, τουρισμός, γεωργία κ.ά. Αυτές οφείλουν να εσωματώσουν την περιβαλλοντική διάσταση μέσω της τήρησης της νομοθεσίας και επιπλέον μέσω της υιοθέτησης εργαλείων πιστοποίησης που μπορούν να λειτουργήσουν ως συγκριτικά τους πλεονεκτήματα στο πλαίσιο ενός «πράσινου» ανταγωνισμού που αναπτύσσεται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και όχι μόνον. Π.χ Τουριστικές εγκαταστάσεις με περιβαλλοντική πιστοποίηση (Ecolabel), βιολογική γεωργία, βιομηχανία με πιστοποίηση στην περιβαλλοντική διαχείριση (EMAS), Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) κ.α.

Μπορούν επίσης να δράσουν θετικά σε σχέση με την συμφιλίωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων με τις τοπικές κοινωνίες που στη χώρα μας εκφράζουν σε υπερθετικό βαθμό το σύνδρομο NIMBY δηλαδή «ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΜΟΥ». Αυτό εκδηλώνεται σε παντός τύπου επενδύσεις, από τουριστικά συγκροτήματα μέχρι εγκαταστάσεις διαχείρισης απορριμμάτων. Κάνουν την χώρα μας απωθητική στην προσέλκυση επενδύσεων που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη και την καθιστούν τριτοκοσμική λόγω έλλειψης βασικών υποδομών διαχείρισης αποβλήτων κ.ά.

3. Αν ο ισχύων εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός υποστηρίζει επαρκώς το δίπτυχο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»; Και ποιες προτάσεις έχετε καταθέσει για την αναθεώρηση του εν λόγω σχεδιασμού;

Ο ισχύων εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός δυστυχώς δεν στηρίζει επαρκώς το δίπτυχο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη». Στην κατεύθυνση αυτή θα έπρεπε α) να δοθεί μεγαλύτερο βάρος στη διευκόλυνση της χωροθέτησης των επενδύσεων στις περιπτώσεις εκείνες που δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα χωροταξικά πλαίσια, β) να εναρμονιστεί ο αναπτυξιακός νόμος και το χωροταξικό πλαίσιο, γ) να γίνει αυτοτελής σχεδιασμός των περιβαλλοντικών υποδομών στο χωροταξικό πλαίσιο και δ) να εναρμονιστούν τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια. Είναι επιτακτική ανάγκη να ενσωματώσουν τις κατευθύνσεις για την ανάπτυξη και να υποστηρίξουν τα έργα των ΠΕΠ χωροταξικά.

4. Πώς διασφαλίζεται η διάσταση της προστασίας του περιβάλλοντος στα εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα;

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η διάσταση της προστασίας του περιβάλλοντος στα εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα διασφαλίζεται τις μελέτες Στρατηγικών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Εργων και Προγραμμάτων καθώς και με τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε επίπεδο μεμονωμένου έργου.

Ένα βασικό εργαλείο για τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αποτελούν οι βάσεις περιβαλλοντικών δεδομένων που στη χώρα μας λείπουν, αν και κατά καιρούς έχουν διατεθεί πολλά κονδύλια για τον σκοπό αυτό. Τα αποτελέσματα όμως είναι πενιχρά καθώς τα στοιχεία που συνελέγησαν δεν είναι διαθέσιμα στο κοινό. Αποτέλεσμα αυτού είναι οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων να γίνονται ως επί το πλείστον με βιβλιογραφικά δεδομένα και με πολλά “copy paste”, γεγονός που τις καθιστά αναξιόπιστες, τόσο αυτές όσο και τους περιβαλλοντικούς όρους που τις συνοδεύουν και οι οποίοι αποτελούν το κλειδί της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και της ανάπτυξης.

5. Ποιες οι ειδικότερες προτάσεις της ΟΚΕ για την ισόρροπη ανάπτυξη του δίπτυχου «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»;

Το δίπτυχο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» απαιτεί την συνάρθρωση της οικονομικής ανάπτυξης με την περιβαλλοντική προστασία και την κοινωνική συμμετοχή. Κύρια επιδίωξη πρέπει να αποτελεί η προστασία, η αναβάθμιση και η αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και να συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας.

Για την ισόρροπη ανάπτυξη του δίπτυχου «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» πρέπει να υπάρχει ιεράρχηση των επιπέδων προστασίας και χρήσης του φυσικού περιβάλλοντος. Απαιτείται δηλαδή ο προσδιορισμός των τμημάτων του εδάφους, των υδάτων, των ενδιαιτημάτων και της θάλασσας όπου η αξία διατήρησης τους υπερβαίνει οποιαδήποτε άλλη αξία χρήσης και απαιτεί αυστηρή προστασία, όπως επίσης και ο προσδιορισμός των τμημάτων εκείνων όπου με τις κατάλληλες βέβαια προσαρμογές είναι δυνατή η ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και ταυτόχρονα η πλήρης διασφάλιση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Από κεί και πέρα η ύπαρξη σχεδιασμού (εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός, ειδικά χωροταξικά) και άλλων εργαλείων (Κτηματολόγιο, Δασολόγιο), αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την παραγωγική συνύπαρξη της ανάπτυξης και του περιβάλλοντος.

Πρέπει επίσης να σημειώσουμε ότι για τόσο σημαντικά ζητήματα που άπτονται της καθημερινής ζωής και των αναπτυξιακών προοπτικών ενός τόπου η ενεργός συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών είναι απαραίτητη προϋπόθεση.